

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/882-8594, fax: 06-1/882-8593

E-mail: dontobizottsag@kt.hu

Ikt.sz.: D.190/ 7/2016.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a *Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárságának Jogi és Felülvizsgálati Főosztály* (1139 Budapest, Váci út 81-83., levelezési cím: 1051 Budapest, József Nádor tér 2-4., a továbbiakban: hivatalbóli kezdeményező) által *Csór Község Önkormányzata* (8041 Csór, Fő tér 10., a továbbiakban: ajánlatkérő) „Szennyvízhálózat kiépítése Csór Község területén” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen benyújtott hivatalbóli kezdeményezés alapján indult jogorvoslati eljárásban megállapítja, hogy az *ajánlatkérő megsértette* a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 121. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel alkalmazandó *Kbt. 55. § (3) bekezdését*.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben **400.000.-Ft**, azaz négyszázezer forint *bírságot szab ki*.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01720361-00000000 számú előirányzat - felhasználási keretszámlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak nincs helye. A határozat bírósági felülvizsgálatát annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól lehet kérni. A keresetlevelet a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címezve, kizárólag a Döntőbizottsághoz lehet benyújtani, vagy a Döntőbizottság részére ajánlott küldeményként postára adni. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti.

INDOKOLÁS

A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárásban keletkezett iratok, a jogorvoslati eljárás iratai és a felek nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Az ajánlatkérő a rendelkező részben megjelölt építési beruházás tárgyában a Kbt. Harmadik rész 121. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított. A hirdetmény 2012. március 9-én jelent meg a Közbeszerzési Értesítőben 3912/2012 számon.

A felhívás II.1.5) pontja szerint a szerződés meghatározása/tárgya:

A KDOP-4.1.1/A-10-2010-0007 azonosító számú, „Szennyvízhálózat kiépítése Csór község területén” című projekt keretében a kiviteli tervek elkészítése és kivitelezés megvalósítása a „FIDIC Sárga Könyv” (FYB) szerint.

A teljesítés helye: Csór község közigazgatási területe és Várpalota város közigazgatási területe

Az ajánlatkérő a felhívás II.2.1) pontjában a teljes mennyiség vagy érték körében az alábbi munkák elvégzését, mennyiségét rögzítette:

Kiviteli tervek elkészítése, komplex terület előkészítési munkák elvégzése, 18664 m gravitációs szennyvízcsatorna vezeték és 6137 m szennyvíz nyomóvezeték megépítése vegyes rendszerben, a fejlesztéssel érintett ingatlanokon a házi bekötések elvégzése, a fejlesztés megvalósítása következtében minőségi paramétereiben megromlott, a fejlesztés által közvetlenül érintett közút hálózati sávnak az eredetivel azonos minőségben történő helyreállítása. Az elkészült szennyvízhálózatot távvezetékkel a várpalotai szennyvíztisztító telephez kell csatlakoztatni.

A KDOP támogatás terhére a kiviteli tervek nem elszámolható költségek, a kivitelezési munkák a támogatás által nyújtott mértékig elszámolhatóak. A támogatáson felüli kivitelezési munkákat és a kiviteli tervek költségét az ajánlatkérő saját forrásból fedezi.

A részletes műszaki adatokat (indikatív terveket) és a tájékoztató mennyiségeket (a 306/2011. (XII.23.) Korm. rendelet szerint) a dokumentáció III., IV. és V. kötete tartalmazza. A műszaki dokumentáció a teljes projektre vonatkozóan bemutatja az elvégzendő munkák főbb jellemzőit, a becsült mennyiségeket, azonban a rendelkezésre bocsátott tervek kizárólag indikatív jellegűek, azok ajánlattevő tájékoztatására szolgálnak.

Becsült érték áfa nélkül: 445.081.122.-Ft.

A felhívás II.3) pontja szerinti a szerződés időtartama vagy a befejezés határideje 365 nap szerződés megkötésétől számítva.

Az ajánlatkérő a felhívás III.1.1) pontja alatt rögzítette a szerződést biztosító mellékkötelezettségeket:

- a) Jótállási kötelezettség (minimum 24 hónap, maximum 60 hónap) ajánlattevő megajánlása szerint, amely a 2. számú bírálati részszerpont).
- b) Késedelmi kötbér (legalább a nettó egyösszegű ajánlati ár 0,1 %-a naponta, legfeljebb a nettó egyösszegű ajánlati ár 0,5 %-a naponta, de maximum a teljes nettó egyösszegű ajánlati ár 25 %-a) ajánlattevő megajánlása szerint, amely a 3. számú bírálati részszerpont).
- c) Egyéb biztosíték: előleg-visszafizetési biztosíték, a Kbt. 126. § (6) bekezdése alapján (a nettó egyösszegű ajánlati ár 5 %-ával megegyező mértékű, de legfeljebb 10 millió forint összegű).
- d) Teljesítési biztosíték (legalább a nettó egyösszegű ajánlati ár 1 %-a, legfeljebb a nettó egyösszegű ajánlati ár 5 %-a, amely a 4. számú bírálati részszerpont).
- e) Jólteljesítési biztosíték (amely a nettó egyösszegű ajánlati ár 5 %-ával megegyező mértékű)

Minden szerződést biztosító mellékkötelezettség számítási alapja a nettó egyösszegű ajánlati ár.

A biztosítékok szolgáltatásának kötelezettségét a megrendelő számlájára történő befizetéssel vagy biztosítási szerződés alapján, készfizető kezességvállalást tartalmazó kötvény átadásával vagy bankgarancia benyújtásával lehet teljesíteni, a Kbt. 126. § (6) a) pontja alapján.

A felhívás III.1.2) pontjában rögzítette az ajánlatkérő a fő finanszírozási és fizetési feltételeket és a hivatkozást a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre:

A Szerződés Árának 78,125000%-a EU-s és költségvetési forrásból, valamint 21,875000%-a önkormányzati önrészből kerül finanszírozásra.

Az építési beruházás ellenértékének kifizetése az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. pontja előírásai szerint történik, figyelemmel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre:

- 255/2006. (XII.8.) Kormányrendelet,
- 16/2006. (XII.28.) MeHVM-PM együttes rendelet,
- 281/2006. (XII.23.) Kormányrendelet,
- 4/2011. (I.28.) Kormányrendelet.

Alkalmazandó az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. 36/A §-a.

A Kbt. 131. § (1) értelmében ajánlatkérő a nettó egyösszegű szerződéses érték 5%-ának megfelelő mértékű, de legfeljebb 10 millió forint előleget biztosít a nyertes ajánlattevő számára.

Ajánlatkérő az igazolt teljesítést (részteljesítést) követően 6 részszámla és 1 végszámla kibocsátására biztosít lehetőséget nyertes ajánlattevő számára az alábbiak szerint:

Az 1. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 10 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

A 2. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 20 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

A 3. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 30 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

A 4. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 40 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

Az 5. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 55 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

A 6. részszámla kibocsátható a nettó egyösszegű szerződéses érték 70 százalékát elérő, megvalósult és igazolt részteljesítés esetén.

A végszámla kibocsátható a munka igazolt teljesítését követően. Mértéke a nettó egyösszegű szerződéses értéknek az előleg és a 6 részszámla kifizetését követően fennmaradó összege.

Tekintettel arra, hogy a kiviteli tervek elkészítése nem elszámolható költségnek minősül, a vállalkozó a kiviteli tervek összegéről (amely megegyezik az ajánlatában tett vállalással) külön számlát köteles kiállítani.

Az ajánlatkérő tájékoztatja az ajánlattevőket, hogy a benyújtott számlákat utófinanszírozással számolja el a Támogató felé.

Az ajánlattétel, a szerződés és a kifizetések pénzneme a forint.

A felhívás III.2.2) pontja tartalmazta a gazdasági és pénzügyi alkalmasság megítéléséhez szükséges adatokat és a megkövetelt igazolási módot a következők szerint:

a) a 310/2011. (XII.23) Korm. rendelet 14. § (1) c) pontja szerint az ajánlattevőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági alkalmassága igazolható az előző két évre vonatkozóan a teljes - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételéről, illetve ugyanezen időszakban a közbeszerzés tárgyából származó - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételéről szóló nyilatkozatával, attól függően, hogy az ajánlattevő mikor jött létre, illetve mikor kezdte meg tevékenységét, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;

b) a 310/2011. (XII.23) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése b) pontja szerint az ajánlattevőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági alkalmassága igazolható saját vagy jogelődje számviteli jogszabályok szerinti beszámolójának - vagy annak meghatározott részének - benyújtásával (ha a

gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország joga előírja közzétételét). Amennyiben az ajánlatkérő által kért beszámoló a céginformációs szolgálat honlapján (www.e-beszamolo.kim.gov.hu) megismerhető, a beszámoló adatait az ajánlatkérő ellenőrzi, a céginformációs szolgálat honlapján megtalálható beszámoló csatolása az ajánlatban nem szükséges;

Ha az ajánlattevő a fentebb megkövetelt irattal azért nem rendelkezik az ajánlatkérő által előírt teljes időszakban, mert az időszak kezdete után kezdte meg működését, az alkalmasságát a közbeszerzés tárgyából származó árbevételről szóló nyilatkozattal jogosult igazolni. Az ajánlatkérő köteles az ajánlattevő pénzügyi és gazdasági alkalmasságát megállapítani, ha működésének ideje alatt a közbeszerzés tárgyából származó - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevétele eléri vagy meghaladja az ajánlatkérő által az eljárást megindító felhívásban meghatározott értéket, amely nettó 445.000.000,- Ft.

c) a 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ajánlattevőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági alkalmassága igazolható a pénzügyi intézménytől származó, az eljárást megindító felhívás feladásától visszafelé számított kettő évre vonatkozó, erről szóló nyilatkozattal, attól függően, hogy az ajánlattevő mikor jött létre, illetve mikor kezdte meg tevékenységét, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;

A 310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 14. § (3) bekezdése szerint, ha ajánlattevő a 14. § (1) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti irattal azért nem rendelkezik, mert olyan jogi formában működik, amely tekintetében a beszámoló, illetve árbevételről szóló nyilatkozat benyújtása nem lehetséges, az e pontokkal kapcsolatban előírt alkalmassági követelmény és igazolási mód helyett bármely, az ajánlatkérő által megfelelőnek tekintett egyéb nyilatkozattal vagy dokumentummal igazolhatja pénzügyi és gazdasági alkalmasságát. Az érintett ajánlattevő kiegészítő tájékoztatás kérése során köteles alátámasztani, hogy olyan jogi formában működik, amely tekintetében a beszámoló, illetve árbevételről szóló nyilatkozat benyújtása nem lehetséges és tájékoztatást kérni az e pontokkal kapcsolatban előírt alkalmassági követelmény és igazolási mód helyett az alkalmasság igazolásának ajánlatkérő által elfogadott módjáról.

Az alkalmasság minimumkövetelménye(i):

Alkalmatlan az ajánlattevő, ha az alábbi pontokban meghatározott követelmények közül bármelyiknek az alább megfogalmazott módon nem felel meg:

a) az ajánlattevő által a hirdetmény feladását megelőző két évben elért teljes - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételének átlaga nem éri el a 400 000 000 Ft összeget, a közbeszerzés tárgyából (szennyvízhálózat és

szennyvíztisztító telepépítés) származó – általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételének átlaga nem éri el a 300 000 000 Ft-ot.

b1) az ajánlattevőnek vagy jogelődjének mérleg szerinti eredménye a hirdetmény feladását megelőző két lezárt üzleti év bármelyikében negatív.

b2) az ajánlattevőnek vagy jogelődjének számviteli jogszabályok szerinti eredmény-kimutatásában a likviditási mutató II. ((forgóeszközök-készletek)/rövid lejáratú kötelezettségek) értéke a hirdetmény feladását megelőző két lezárt üzleti év átlagában kevesebb, mint 1,00.

b3) az ajánlattevőnek vagy jogelődjének számviteli jogszabályok szerinti eredmény-kimutatásában a jegyzett tőke arányának (saját tőke/jegyzett tőke) értéke a hirdetmény feladását megelőző két lezárt üzleti év átlagában kevesebb, mint 1,00.

c) az ajánlattevőnek a számlavezető pénzügyintézetektől származó nyilatkozata alapján megállapítható, hogy minden aktív számlán sorba állítás volt (azaz a sorba állítás volt akár 1 napig) az eljárást megindító felhívás feladásától visszafelé számított kettő évben.

A Kbt. 55. § (4) bekezdése szerint az előírt alkalmassági követelményeknek a közös ajánlattevők együttesen is megfelelhetnek, illetve azon, a Kbt. 55. § (1) bekezdés d) pontja szerint meghatározott követelményeknek, amelyek értelemszerűen kizárólag egyenként vonatkoztathatóak a gazdasági szereplőkre, elegendő, ha közülük egy felel meg.

Az ajánlattevő a pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételeknek megfelelhet a Kbt. 55. § (5)-(6) bekezdésében foglaltak szerint is.

Az ajánlatkérő az értékelési szempontjaként az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontját jelölte meg, a következő részszerzőpontok alapján

Szerzőpont	Súlyszám
Nettó egyösszegű ajánlati ár (Ft)	50
Vállalt jótállás (hónap (minimum 24 hónap, maximum 60 hónap))	15
Vállalt késedelmi kötbér (a nettó egyösszegű ajánlati ár %-a/nap (minimum 0,1 %, maximum 0,5 %))	10
Vállalt teljesítési biztosíték összege (a nettó egyösszegű ajánlati ár %-a, (minimum 1 %, maximum 5 %))	10
Kivitelezési ütemterv (ajánlattételi dokumentáció szerint)	10
Kockázatkezelési terv (ajánlattételi dokumentáció szerint)	5

A módosított ajánlattételi határidő 2012. április 10. napja volt.

A WOLFBAU TEAM Építőipari és Kereskedelmi Kft. két alkalommal nyújtott be előzetes vitarendezési kérelmet, melyben kifogásolta az eljárást megindító felhívás III.2.2. a) pontját, valamint a III.2.2. b2) pontját.

Az ajánlattételi határidőre három ajánlat érkezett.

1./ A Duviép-Barnes-Bau Közműépítő Konzorcium	
Nettó egyösszegű ajánlati ár (Ft)	440.148.000,- Ft
2./ SZEKSZÁRD-PAKSI Konzorcium	
Nettó egyösszegű ajánlati ár (Ft)	571.640.600,- Ft
3./ CSÓR KÖZSÉGÉRT Konzorcium	
Nettó egyösszegű ajánlati ár (Ft)	470.254.491,- Ft

Az ajánlatkérő 2012. június 6-án küldte meg az összegezést. Az eljárás eredményes lett, az egyedüli érvényes és egyben nyertes ajánlatot a Duviép-Barnes-Bau Közműépítő Konzorcium nyújtotta be.

A másik két ajánlattevő ajánlata érvénytelen lett az alábbi indokkal:

„...Csór Községért Konzorcium ajánlata a Kbt. 74. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen, mert az ajánlatkérő nem tudta elbírálni az ajánlattevő alkalmasságát, a kizáró okok fenn nem állását, illetve az ajánlat egyéb módon nem felelt meg az ajánlattételi felhívás és a Kbt. előírásainak.”

„...Szekszárd-Paksi Konzorcium ajánlata a Kbt. 74. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen, mert a Kbt. 122. § (9) bekezdésére tekintettel az ajánlattevő nem felel meg az eljárásban való részvétel feltételeinek.”

A *hivatalbóli kezdeményező* 2016. március 17-én nyújtotta be a kezdeményezését, amelyben kérte a jogsértés megtörténtének megállapítását.

Megsértett jogszabályi rendelkezésként megjelölte a Kbt. 55. § (3) bekezdését és a 2004/18/EK irányelv 44. cikkének (2) bekezdését.

A kezdeményezés szerint a jogsértés megtörténtének időpontja 2012. március 6-a, a kezdeményező tudomásszerzésének időpontja pedig 2016. február 29-e, az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (a továbbiakban: EUTAF) V-72/1/2016. számú végleges jelentése NGM-be történő megérkezésének a napja.

A hivatalbóli kezdeményező előadta, hogy az EUTAF álláspontja szerint az ajánlatkérő a pénzügyi alkalmassági feltételek kapcsán nem a Kbt. 55. § (3) bekezdésében előírt, a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges mértéket írta elő, és ezen alkalmassági feltételek előírása nem felelt meg a 2004/18/EK irányelv 44. cikke (2) bekezdésében rögzített arányosság elvének. Az alkalmassági feltételek előírásának célja az, hogy az ajánlatkérő meggyőződjön arról, hogy az ajánlattevő képes lesz-e a szerződést az elvárt minőségben, a szerződésben rögzítendő feltételeknek megfelelően teljesíteni. Az alkalmassági

feltételeket úgy kell meghatározni, hogy a szerződés teljesítésére képes piaci szereplők között a lehető legszélesebb körben biztosítsa a versenyt.

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívás III.2.2. pontjában alkalmassági feltételként írta elő a meghatározott mértékű árbevétel, a közbeszerzés tárgya szerinti árbevétel, a mérleg szerinti eredmény, a likviditási mutató és a jegyzett tőke arányának a meglétét. Alkalmassági feltételként továbbá előírásra került, hogy az ajánlattevőnek egyik aktív számláján sem lehetett sorba állítás az eljárást megindító felhívás feladásától visszafelé számított kettő évben. Az EUTAF kiemelte, hogy a mérleg szerinti eredmény egyik vizsgált üzleti évben sem lehetett negatív, amely előírásnak - a vagylagosság kizárásával - a gazdasági válság éveiben külön korlátozó hatása lehetett.

Az EUTAF álláspontja szerint az említett pénzügyi mutatók egy rendkívül magas likviditással rendelkező, ténylegesen szűk csoportot képviselő gazdálkodó szervezetek által teljesíthető. Az EUTAF megjegyzi továbbá, hogy az ajánlati felhívás III.1.1. pontjában a teljesítési és a jótállási biztosíték, az ajánlati felhívás V.4. pontja 18. alpontjában meghatározott mértékű felelősségbiztosítás meglétének a követelménye is előírásra került, azonban az ajánlattevők igénybe vehettek előleget, és a részszámlázás lehetősége is biztosított volt.

A pénzügyi alkalmassági feltételek előírása jelen közbeszerzési eljárásban összességében indokolatlan, túlzó mértékűnek minősíthető, amely indokolatlanul korlátozta a versenyt.

A hivatalbóli kezdeményező tárgyalási nyilatkozata szerint az előírt alkalmassági minimumfeltételek összessége tekintendő a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékét meghaladónak.

Az ajánlatkérő észrevételében eljárásjogi kifogást terjesztett elő és érdemben is vitatta a kezdeményezést.

Arra hivatkozott, hogy a hivatalbóli kezdeményezésben megjelölésre került, hogy a jogsértés megtörténtének időpontja 2012. március 06. napja, ennek okán a 140. § (2) bekezdés a) pontja szerint a hivatalból való jogorvoslati eljárás kezdeményezésére nyitva álló objektív határidő legfeljebb 2015. március 06. napja, amely a kérelem benyújtásának időpontját megelőzően bekövetkezett időpont. Elsődleges kérelme az, hogy, – tekintettel arra, hogy a hivatalból való jogorvoslati eljárás kezdeményezésére nyitva álló objektív, jogvesztő határidő letelt, kérte a Tisztelt Döntőbizottságot, hogy a kérelmet – az elkésztésre tekintettel a Ket. 30. § d) pontjára alapítva utasítsa el, a hivatalból megindított jogorvoslati eljárást pedig – a Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján – végzéssel szüntesse meg.

Érdemi nyilatkozatában a kezdeményezés alaptalanság miatti elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a Kbt. alkalmassági feltételei az ajánlatkérő mozgásterét határozzák meg a tekintetben, hogy mely előírások, követelmények mentén jogosult kizárólag vizsgálni az ajánlattevő szerződés teljesítésére vonatkozó alkalmasságát, vagyis a Kbt.-ben foglalt keretek között ajánlatkérő saját hatáskörében dönthet az alkalmassági követelmények előírásáról és azok igazolási módjairól.

Hivatkozott arra, hogy az állami vagyont kezelő ajánlatkérőnek az ügyletkötési gondosság nemcsak joga, hanem kötelessége is. A felelősen gazdálkodó ajánlatkérő ezért joggal várja el jelenős értékű beruházását megvalósító potenciális szerződő partnerétől, hogy rendelkezzen a szerződés megbízható teljesítését biztosító feltételekkel. Mindezek mellett azonban a közpénzfelhasználónak a Kbt. alapelveivel összhangban azt is biztosítania kell, hogy az adott beszerzés elnyeréséért valamennyi lehetséges, a szerződést ténylegesen teljesíteni képes ajánlattevő versenyezhesen.

A számviteli jogszabályok szerinti beszámolóban meghatározott adatok vizsgálatára a Kbt. hatalmazza fel az ajánlatkérőt. Az ajánlatkérő a pénzügyi, illetve gazdasági alkalmasság körében jogosult a beszámolóban meghatározott egyes adatok tekintetében alkalmassági minimumkövetelményt meghatározni.

A pénzügyi, gazdasági feltételrendszer másik funkciója az, hogy bemutassa annak a lehetőségét, hogy amennyiben szükséges, az ajánlattevő tudja biztosítani az ellenérték egészének vagy egy részének kifizetéséig szükséges előfinanszírozási igényt. Hogy pontosan milyen adatokat kíván vizsgálni az ajánlatkérő, arra nézve a jogszabály nem ad útmutatást, ennek megfelelően az ajánlatkérő döntési kompetenciájába tartozik e kérdés eldöntése. Hogy e kiválasztott adatokhoz milyen teljesítendő minimumkövetelményeket rendel, viszont már korlátok közé esik, ugyanis alkalmassági követelmények meghatározására irányuló általános tilalom ebben az esetben is érvényesül.

A gyakorlatban lehet egyszerűbb és bonyolultabb követelményekkel is találkozni, így például viszonylag egyszerű az alkalmasság megítélése abban az esetben, ha az ajánlatkérő a megelőző évek az adózás előtti eredményeit kívánja vizsgálni. Vannak azonban olyan esetek, amikor az ajánlatkérő összetettebb módon fogalmazza meg az előírást, és több, a számviteli jogszabályok szerinti beszámolóban meghatározott adat együttes vizsgálatának módszertanát határozza meg; e meghatározások rendszerint olyan komplikáltak, hogy megfelelő gazdasági-pénzügyi szakképzettség nélkül nehezen ragadható meg az előírás tényleges tartalma.

Az ajánlatkérő előadta, hogy a jelen közbeszerzési eljárásában (is) kifejezetten fontosnak tartotta azt, hogy a közbeszerzési eljárás során kiválasztott kivitelező, olyan, gazdálkodását tekintve pénzügyileg stabil, a projekt megvalósításához

szükséges megfelelő likviditással rendelkező gazdasági szereplő legyen, aki képes a vállalt határidőre a kivitelezés megvalósítására, a támogatási szerződésben rögzített feltételeknek megfelelően, figyelembe véve az eljárást megindító felhívás III.1.2. pontjában foglalt fő finanszírozási feltételeket is. Ennek vizsgálatához, későbbi biztosításához elengedhetetlen az, hogy az ajánlatkérő – a Kbt. 55. § (1) bekezdés d) pontja alapján biztosított jogánál fogva – a 310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 14. § alapján megvizsgálja az ajánlattevők gazdasági és pénzügyi alkalmasságát az eljárást megindító felhívás III.2.2. pontja szerint, a b1) és a b2) pontban meghatározott alkalmassági minimumkövetelményeknek való megfelelés alapján.

A szerződés teljesítése során a projekt sikeres és határidőre történő megvalósításához fűződő jogos érdekeit sértené, ha a nyertes ajánlattevő megfelelő likviditás hiánya miatt lenne esetlegesen képtelen a szerződés teljesítésére. Az ajánlatkérő jogszabályban biztosított joga, hogy ajánlattevő előző legfeljebb három év gazdálkodási adatait vizsgálja, azonban kizárólag kettő évet kívánt vizsgálni, amely az eljárás bonyolításának természetbeni időpontja miatt jelen esetben a 2009. és a 2010. évet jelentette.

Az alkalmasság minimumkövetelményeinek megállapításakor tudatában volt annak, hogy a nevezett években érte el legmélyebb pontját a nemzetközileg tapasztalt pénzügyi és gazdasági válság, amelyre tekintettel határozta meg az 1,00 teljesítendő értéket (a jegyzett tőke arányának (saját tőke/jegyzett tőke) értéke és a likviditási mutató II. ((forgóeszközök-készletek)/rövid lejáratú kötelezettségek) vonatkozásában). A tapasztalt válság és annak hatása minden potenciális ajánlattevőt globálisan sújtott, ezért a mutató vizsgálata egyértelműen azonos feltételrendszert szabva határozza meg az alkalmasság megállapíthatóságához szükséges mutató értékét (amely mellett az ajánlattevő mérleg szerinti eredményét is vizsgálta).

Az eljárást megindító felhívást a támogatási szerződésben foglalt feltételek teljesíthetőségének szem előtt tartásával dolgozta ki, majd végeztette el a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 40-45. § szerinti közbeszerzési-jogi minőségellenőrzést. Az eljárást megindító felhívást éppen ezért, önmagában – más, nem a jelen eljáráshoz kapcsolódó dokumentumok figyelembe vétele nélkül – kell vizsgálni, a jogi gyakorlattal össze nem egyeztethető módon nem kell azt más felhívásokkal összehasonlítani, tekintettel arra, hogy egy adott közbeszerzési eljárás vizsgálata esetében csak az eljárás megindításának és lefolytatásának körülményeit és cselekményeit vehetők figyelembe.

Az ajánlatkérő számára kiemelten fontos volt a projekt a Támogatási szerződés szerinti feltételekkel és tartalommal, határidőre történő megvalósítása, amelynek egyik elengedhetetlen pénzügyi biztosítéka a stabil pénzügyi gazdálkodás és a megfelelő likviditás garanciája. Hivatkozott a D.152/20/2009. számú

döntőbizottsági határozatának a gazdasági és pénzügyi alkalmasság körében kifejtett álláspontjára.

Előadta, hogy a projekt vonatkozásában elvégzendő vízepítési munkák becsült értéke a közbeszerzési értesítőben megjelent eljárást megindító felhívás II.2.1. pontja alapján (nettó) 445.081.122 Ft összegben került megjelölésre, amely a gazdasági világválság hatásainak kiteljesedését követően igen jelentős összegű likvid tőkét kívánt meg a leendő kivitelezőtől, főleg annak okán, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 122. § (9) bekezdése alapján a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntartotta az előző évben egymilliárd forint, áfa nélkül számított árbevétel el nem érő azon ajánlattevők számára, akik teljesítésükhöz az e bekezdés szerinti feltételnek ugyancsak megfelelő alvállalkozókat vesznek igénybe és akik az előírt alkalmassági követelményeknek az e bekezdés szerinti feltételeknek ugyancsak megfelelő más szervezet kapacitására támaszkodva felelnek meg. Az Önkormányzat éves költségvetését tekintve a közbeszerzés becsült értéke a többszöröse volt annak, illetve tekintettel arra a tényre, hogy a szerződés ellenértékét az Önkormányzat közvetlenül a vállalkozónak fizette, majd ezt követően számolta el a számla összegét a Támogató, Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség felé, alapvető elvárás volt, hogy a nyertes ajánlattevő kellő pénzügyi stabilitással és likviditással rendelkezzen és a finanszírozás tervezése az egyes, finanszírozói szabályozók és likviditási terv (Lakossági Takarékpénztár (a továbbiakban: LTP szerződések) szigorú figyelembevételével összhangban, a likviditási kockázatot a kötelmi viszony mindkét oldalán minimalizálva, szigorú pénzügyi fegyelem betartása mellett, a projekt a Támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően, határidőre megvalósuljon.

Megjegyezte, hogy Csór község területén a megkötött LTP szerződések jelentős részében (közel 85 %), részletfizetés mellett vállalta a lakosság a hozzájárulás megfizetését, 5-10 éves futamidővel, ami szintén jelentősen terhelte a finanszírozás folytonosságának biztosíthatóságát.

Az ajánlatkérő építési beruházás teljesítésére kívánt ajánlattevőt kiválasztani olyan fizetési feltételek mellett, ahol az uniós támogatás szigorú feltételei mellett csak és kizárólag utófinanszírozási lehetőség áll fenn, tehát az ajánlattevőnek saját forrásai felhasználásával kell megteremtenie a beruházás megkezdésének, folytatásának feltételeit mind anyag-, ember- és gépállomány tekintetében. A saját tőke-jegyzett tőke összegének alakulásából, azok mértékének változásából levonható a társaság pénzügyi helyzetének változására vonatkozó következtetés. Amennyiben a saját tőke-jegyzett tőke alakulásának forrása a meglévő tőketartalék, vagy eredménytartalék, akkor az azt jelenti, hogy a társaság nem szorul rá külső forrásra, így rendelkezésre áll megfelelő tartalék ahhoz, hogy a felmerülő előfinanszírozás biztosíthatósága megállapítható legyen.

A tőke alakulását kettő évre vonatkoztatva kívánta vizsgálni, és megállapítható, hogy előírásával azt kívánta vizsgálni, hogy szenvedett-e ajánlattevő tőkevesztést, azaz a saját, vagy jegyzett tőkéje csökkent-e a vizsgált időszakban, annak érdekében, hogy valóban tőkeerős vállalkozások nyújtsanak be ajánlatot és a szerződés teljesítése valóban biztosított legyen.

Hivatkozott arra, hogy a likviditási mutatók a pénzügyi helyzet mutatószámokkal történő elemzésének eszközei. A rövid távú likviditásra vonatkozik a likviditás II. mutató, mely a likviditási helyzet értékelését teszi lehetővé a likvid eszközöknek és a rövid lejáratú (egy éven belül esedékessé váló) kötelezettségeknek az összehasonlításával.

A likviditás II. a legáltalánosabb formájú likviditási mutató (likviditási gyorsráta), amely azt mutatja meg, hogy az összes forgóeszköz milyen mértékben fejezi ki az egy éven belül az esedékes kötelezettségeket (rövidlejáratú kötelezettségeket). Minimális értéke a hazai gyakorlatban 1,6-1,8, a nemzetközi gyakorlatban 2,0 körül fogadható el, valamint éppen teljessége alapján szintén alkalmas teljesítésre való alkalmasság megítélésére.

Az is megállapítható a mutatóval összefüggésben, hogy a vállalkozás akkor minősül fizetőképességűnek, ha a mutatószám számításánál figyelembe vett likvid eszközeinek nagysága – elvárt mértékben – meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét. Minél magasabb értéket vesznek fel ezek az arányszámok, annál kedvezőbb a megítélésük.

A likviditás II. mutató alakulását kettő évre vonatkoztatva kívánta vizsgálni.

Az előírása a likviditás II. mutató vonatkozásában 1,00 volt, mely még el sem éri az 1,60-1,80 értékű mutatószámot, a nemzetközi viszonylatban elfogadott 2,0 értéknek pedig pontosan a fele.

A fentiekben levezetetteken túl az Önkormányzat a közbeszerzési eljárás megindítása előtt, a pénzügyi és gazdasági alkalmassági követelmények meghatározásakor különös figyelemmel kellett, hogy legyen arra a szintén nem elhanyagolható tényre, hogy a projekt elszámolható költsége, azaz a közbeszerzési eljárás becsült értéke (445.081.122 Ft) a 2012. évi éves költségvetésének (544.831.000 Ft) 82 %-a, amellyel, hogy semmilyen saját forrással nem rendelkezik a beszerzés értékéhez mérten elenyésző összegű (10.000.000.-Ft) előleg megfizetésére ad lehetőséget, részszámlák benyújtására pedig jelentős készülségi fokok elérése és műszakilag igazolt teljesítés mellett (összesen 6 darab részszámla: a beruházás 10, 20, 30, 40, 55, 70 % mértékű (ez esetenként 45 millió és 68 millió forint nettó összegű számla vállalkozó és az ahhoz kapcsolódó 27 % mértékű általános forgalmi adó állami adóhatóság részére, fordított adózás keretében történő megfizetését jelentette) műszaki készülsége esetén és egy darab végszámla benyújtására volt lehetőség a 100 %

mértékű műszaki készség esetén), így olyan alkalmassági feltételt kívánt meghatározni, amelynél valóban ellenőrizni lehet az ajánlattevő pénzügyi helyzetét, azaz azt, hogy az ajánlattevő a saját vagyoni-pénzügyi helyzete alapján a beruházást meg tudja az utófinanszírozás mellett valósítani.

Az álláspontja szerint az sem elhanyagolandó, hogy általában nem egy szerződést teljesít egyidejűleg a kiválasztott társaság (tekintettel az ország területén megvalósítás alatt álló jelentős mennyiségű uniós finanszírozással megvalósuló infrastruktúrafejlesztésre), tehát nagyobb tartalékkal kell rendelkeznie ahhoz, hogy a szigorú előírásokat tartalmazó uniós támogatásból megvalósuló beruházás tényleges megvalósítása ne azért szenvedjen késedelmet, vagy esetlegesen maradjon el, mert a nyertes ajánlattevő nem képes a szükséges források biztosítására.

Hivatkozott a Közbeszerzési Hatóság és az Európai Unióból származó támogatások felhasználását ellenőrző szervezetek azon álláspontjára, hogy amennyiben az ajánlatkérő különböző pénzügyi mutatókat (például likviditási mutató) kíván a közbeszerzési eljárásban a pénzügyi-gazdasági alkalmasság körében vizsgálni, úgy az ellenőrzést végző szervek felhívják a figyelmét arra, hogy azt csak abban az esetben írhatja elő, ha az valóban szükséges a szerződés teljesítéséhez, összefüggésben van az adott beszerzés tárgyával és megalapozott következtetést lehet levonni belőle az ajánlattevő (részvételre jelentkező) pénzügyi-gazdasági alkalmasságára vonatkozóan.

Hivatkozott a D.572/7/2004. számú határozatra, amely szerint önmagában egy a pénzügyi mutatószám a közbeszerzési eljárásban, mint alkalmassági minimumkövetelmény meghatározása nem eredményez jogellenességet, kizárólag rávilágít arra, hogy a mutatószám alkalmazásakor az ajánlatkérőnek körültekintően szükséges eljárnia, hogy betartsa a teljesítéshez ténylegesen szükséges feltételek mértékét. Az ajánlatkérő pedig a gazdasági és pénzügyi alkalmassági minimumkövetelményeket az eljárás becsült értékére tekintettel határozta meg.

Az eljárást megindító felhívás III.2.2. pontjában előírt alkalmassági minimumkövetelményeket a Kbt. 55. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel, a beszerzés tárgyával összhangban, a közbeszerzési eljárás becsült értékére figyelemmel, továbbá a szerződés teljesítéséhez szükséges mértékben határozta meg és írta elő. Az alkalmasság körében vagyoni helyzetre és a pénzügyi helyzetre vonatkozó mutatókat írt elő. Nem egy-egy elemét emelte ki a beszámolónak, mérlegnek, hanem összefüggéseiben írta elő azokat a – vagyoni és pénzügyi helyzetet mutató – elemeket, melyeket a tőkeerősség, stabilitás,

ajánlatkérői finanszírozás alátámasztására figyelembe kívánt venni, ezen eljárása pedig megfelel a Döntőbizottság D.152/20/2009. számú határozatában leírtaknak.

Előadta, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a jelen közcélú projekt megvalósításához a nyertes ajánlattevőnek jelentős erőforrásokat kellett megmozgatnia, ebből következően a szerződés teljesítésére ténylegesen olyan gazdasági társaság lehetett alkalmas, aki összességében rendelkezett a beszerzés tárgyához igazodó gazdasági és pénzügyi mutatókkal.

Tájékoztatva a Döntőbizottságot, hogy a vizsgálat tárgyát képező közbeszerzési eljárás a megindítását megelőzően a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 40. § (4) bekezdése szerinti ellenőrzésen esett át. E körben a közbeszerzési eljárás megindítását, a közbeszerzési eljárás feltételeit és előírásait a rendelet szerinti, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya hagyta jóvá az NFÜ/13A-7-17/2012. számon kiadott tanúsítványában (a tanúsítvány pontosítása adminisztratív elírás okán az NFÜ/13A-7-18/2012. számon kiadott tanúsítványában történt), továbbá a közbeszerzési eljárás lefolytatását, a közbeszerzési eljárás eljárási cselekményeit a rendelet szerinti, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya hagyta jóvá a KDOP-75/2012. számon kiadott tanúsítványában. Kérte a jogorvoslati eljárás megszüntetését.

A **Döntőbizottság** az ajánlatkérő eljárásjogi kifogására tekintettel először az eljárási feltételeket vizsgálta meg.

A Kbt. 137. § (1) bekezdés első mondata szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul.

A Kbt. 140. § (1) bekezdés g) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását a következő szervezetek vagy személyek kezdeményezhetik, ha a feladatkörük ellátása során e törvénybe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra: a közbeszerzéshez támogatást nyújtó, illetve a támogatás felhasználásában jogszabály alapján közreműködő szervezet.

A Kbt. 140. § (2) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti személy vagy szervezet a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan napon belül, de

a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,

b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül,

c) a támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó külön jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől - közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől - számított öt éven belül kezdeményezheti.

Az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a közbeszerzési eljárás megindításának időpontjában hatályos Kbt. szabályai szerint a jogorvoslati kezdeményezés benyújtásának objektív határidejére tekintettel a hivatalbóli kezdeményezés elkészt.

A Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 442. § (2) bekezdése 2015. január 1. napjával módosította a Kbt. 140. § (2) bekezdését akként, hogy a Mód. tv. 333. §-a a támogatásból megvalósuló beszerzések esetében a jogorvoslati eljárás benyújtásának objektív határidejét öt évre növelte.

A Mód. tv. 334. §-a átmeneti szabályként kimondta, hogy a hivatalbóli kezdeményezőnek a megváltozott tartalmú határidőt a 2015. január 1-jét követően tudomására jutott jogsértések esetén kell alkalmazni.

Figyelemmel arra, hogy a hivatalbóli kezdeményező jogsértésről való tudomásszerzése 2016. február 29-én következett be, a Döntőbizottságnak az öt éves jogvesztő határidő megtartottságát kellett figyelembe vennie.

A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az ajánlatkérő eljárásjogi kifogása alaptalan, ezért eljárásjogi akadály hiányában a hivatalbóli kezdeményezést érdemben elbírálta.

A Döntőbizottság az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a kezdeményezés alapos.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívást 2012. március 6-án adta fel, így az ezen időpontban hatályos Kbt. rendelkezései az irányadóak a kezdeményezés érdemi vizsgálata szempontjából.

A kezdeményezés alapján a Döntőbizottságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy megsértette-e az ajánlatkérő a Kbt. 55. § (3) bekezdését a pénzügy és gazdasági alkalmasságra vonatkozó előírások meghatározása során az összetett követelmények előírásával.

Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik rész 121. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt eljárást folytatott le.

A Kbt. 121. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint a törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 122-122/A. §-ban foglalt eltérésekkel.

A Kbt. 55. § (1) bekezdés d) pontja kimondja, hogy a közbeszerzési eljárásban csak olyan gazdasági szereplő tehet ajánlatot, amely megfelel az ajánlatkérő által támasztott gazdasági és pénzügyi helyzetre vonatkozó minimális követelményeknek (alkalmassági követelmények) és nem áll kizáró ok [56-57. §] hatálya alatt. Az ajánlatkérő köteles az eljárásban legalább egy d) pont (pénzügyi és gazdasági alkalmasság) szerinti körülményre vonatkozó alkalmassági követelményt előírni.

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat - a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel - legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése szerint az ajánlattevőnek, illetve a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági alkalmassága árubeszerzés, építési beruházás, valamint szolgáltatás megrendelése esetén igazolható

a) pénzügyi intézménytől származó, legfeljebb az eljárást megindító felhívás feladásától - nem hirdetménnel induló eljárásokban megküldésétől - visszafelé számított kettő évre vonatkozóan kérhető, erről szóló nyilatkozattal, attól függően, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező mikor jött létre, illetve mikor kezdte meg tevékenységét, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;

b) saját vagy jogelődje számviteli jogszabályok szerinti beszámolójának - vagy annak meghatározott részének - benyújtásával (ha a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország joga előírja közzétételét); amennyiben az ajánlatkérő

által kért beszámoló a céginformációs szolgálat honlapján megismerhető, a beszámoló adatait az ajánlatkérő ellenőrzi, a céginformációs szolgálat honlapján megtalálható beszámoló csatolása az ajánlatban, illetve részvételi jelentkezésben nem szükséges;

c) az előző legfeljebb három évre vonatkozóan kérhető, teljes - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételéről, illetve ugyanezen időszakban a közbeszerzés tárgyából származó - általános forgalmi adó nélkül számított - árbevételéről szóló nyilatkozatával, attól függően, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező mikor jött létre, illetve mikor kezdte meg tevékenységét, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;

d) az eljárást megindító felhívásban meghatározott, szakmai felelősségbiztosításának fennállásáról szóló igazolással.

A (4) bekezdés szerint az (1) bekezdés *c)* pontja alkalmazásában az ajánlatkérő jogosult kizárólag a teljes árbevételről, vagy kizárólag a közbeszerzés tárgya szerinti árbevételről vagy mindkettőről szóló nyilatkozat benyújtását előírni.

A (7) bekezdés szerint az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik Része szerint lefolytatott eljárásban, amennyiben a Kbt. 123. §-a alapján jár el - feltéve, hogy alkalmassági követelményt írt elő az eljárásban - a Kbt. 123. § (4) bekezdésében foglaltak szerint egyéb igazolási módot is előírhat.

Az ajánlatkérő a teljes árbevétel és a beszerzés tárgya szerinti árbevétel, a mérleg szerinti eredmény, a likviditási mutató II., a jegyzett tőke arányának értéke, valamint a sorbanállás vonatkozásában fogalmazott meg alkalmassági követelményt.

A Döntőbizottság előjáróban rámutat, hogy az ajánlatkérő a joggyakorlatnak megfelelően hivatkozott arra, hogy a Kbt. és a Kbt. felhatalmazása alapján kiadott Korm. rendelet szabályozása szerint az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik, hogy ezen jogszabályok által meghatározott feltételek megtartása mellett - meghatározza, hogy a konkrét közbeszerzési eljárásában a lehetséges pénzügyi, gazdasági alkalmassági igazolási módok közül melyeket kíván alkalmazni. E körben sem az ajánlattevők, sem a jogalkalmazás során eljáró szervek nem rendelkeznek döntési jogosultsággal.

A Korm. rendelet közbeszerzési tárgyanként taxatív előírását adja a szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági alkalmasság igazolási módoknak azzal, hogy az ajánlatkérő ezek közül egy vagy több igazolási módot írhat elő a felhívásban. A jogszabály további részletező előírást erre nézve nem ad, kizárólag azt a korlátot állítja az ajánlatkérők elé, hogy a kért adatok és tények a közbeszerzés tárgyára vonatkozzanak, valamint, hogy a kritériumokat legfeljebb

a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig írják elő. Alkalmatlanság oka csak olyan körülmény megléte vagy hiánya lehet, amely ténylegesen szükséges a szerződés teljesítéséhez.

Az ajánlatkérő tehát jogosult olyan követelményeket támasztani, amelyek a minél biztonságosabb teljesítést célozzák, de a szerződés teljesítéséhez ténylegesen nem szükséges, túlzott, indokolatlanul nehezen teljesíthető előírásokat már nem tehet.

A Döntőbizottság több korábbi határozatában már kifejtett álláspontja az, hogy a pénzügyi és gazdasági alkalmassági feltételeknek összetett rendeltetésük van. Az alapvető funkciójuk az, hogy biztosítsák pénzügyi, gazdasági stabilitással rendelkező ajánlattevő kiválasztását, melynek alapján megalapozottan köthetnek szerződést és a teljesítés - akár hosszú - időszaka alatt nem következhetnek be a pénzügyi, gazdasági helyzetben súlyos problémák. A pénzügyi, gazdasági feltételrendszer másik funkciója, hogy bemutassa annak a lehetőségét, hogy amennyiben szükséges, az ajánlattevő tudja biztosítani az ellenérték egészének vagy egy részének kifizetéséig szükséges előfinanszírozási igényt. Mindig a konkrét közbeszerzési eljárás tárgyára, értékére, specifikumaira tekintettel kell egyedileg minősíteni, hogy mely konkrét pénzügyi, gazdasági feltétel meghatározása indokolt.

Jelen esetben a közbeszerzés tárgya az ajánlatkérő Önkormányzat éves költségvetését tekintve magas értékű építési beruházás, melyből okszerűen következik, hogy a pénzügyi, gazdasági feltételeket is ezzel arányban kell megállapítani. Ezen túlmenően a teljesítés időszaka 1 éves időtartamot jelent, amely szintén fokozottan igényli azt, hogy megfelelő pénzügyi, gazdasági stabilitással rendelkező cég minősüljön alkalmasnak.

Ajánlatkérő pénzügyi és gazdasági alkalmasság körében tett előírásait a Döntőbizottság együttesen, összefüggésükben vizsgálta meg, tekintettel arra, hogy a kezdeményező akként nyilatkozott, hogy az egyes alkalmassági követelmények előírását nem önmagukban, hanem a többi alkalmassági követelményre figyelemmel tartotta szükségtelennek és a Kbt. 55. § (3) bekezdésébe ütközőnek.

Az ajánlatkérő a pénzügyi és gazdasági alkalmasság körében az árbevételre vonatkozó nyilatkozat, a beszámoló, valamint a pénzügyi intézménytől származó nyilatkozat csatolását kérte.

A beszámoló alapján ajánlatkérő a 2009. és 2010. évi mérleg szerinti eredményt, a rövid távú likviditási mutató II-t, valamint a jegyzett tőke

arányának értékét vizsgálta az alkalmassági minimumkövetelmények szerint. A pénzügyi intézménynek a sorbanállásra kellett nyilatkoznia a felhívás feladását megelőző 24 hónap vonatkozásában, míg a 2009-2010. években az árbevétel vonatkozásában ajánlatkérő 400 millió, a közbeszerzés tárgya szerinti árbevétel vonatkozásában 300 milliós alkalmassági minimumkövetelményt írt elő.

A Döntőbizottság megvizsgálta, hogy az egyes alkalmassági követelményekből milyen következtetések vonhatóak le az ajánlattevők pénzügyi-gazdasági helyzetére.

Az árbevételről szóló nyilatkozatból az adott szervezet gazdasági helyzetére, stabilitására lehet következtetést levonni, mivel az árbevétel az adott időszakban az alaptevékenységéből eredően értékesített termékek és szolgáltatások ellenértéke.

A mérleg szerinti eredményből ajánlatkérő az adott szervezet gazdálkodási tevékenységére vonatkozóan vonhat le következtetéseket, arra, hogy az ajánlattevő a gazdálkodási tevékenységét eredményesen végezte-e. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 39. § (2) bekezdése szerint „A mérleg szerinti eredmény az osztalékra, részesedésre, a kamatozó részvények kamatára igénybe vett eredménytartalékkal növelt, a jóváhagyott osztalékkal, részesedéssel, a kamatozó részvények kamatával csökkentett tárgyévi adózott eredmény, egyezően az eredmény kimutatásban ilyen címen kimutatott összeggel”. A mérleg szerinti eredmény tehát az az eredmény, amely a vállalkozásnál marad.

A sorbanállásra vonatkozó információból jelen esetben arra vonható le következtetés, hogy az adott szervezet számláján fordult-e elő fedezethiány az ajánlattételi felhívás feladását megelőző 24 hónapos időszakban.

A Döntőbizottság megítélése szerint a jelen esetben olyan alkalmassági feltétel meghatározása indokolt volt, amelynél valóban ellenőrizni lehet a társaság pénzügyi helyzetét, azt, hogy az ajánlattevők a saját vagyoni-pénzügyi helyzetük alapján a beruházást meg tudják az ajánlatkérői finanszírozási előírások mellett valósítani.

A vállalkozás pénzügyi helyzetének mutatója a fizetőképesség, amelyről a jelen közbeszerzés esetében egyrészt a pénzügyi nyilatkozatokból, másrészt a vonatkozó beszámoló adatai alapján lehet következtetést levonni.

A Döntőbizottság kiemeli, hogy a Kbt. és a Korm. rendelet (amely a vonatkozó részletszabályokat tartalmazza) egyértelműen az ajánlattevő saját vagy jogelődje számviteli jogszabályok szerinti beszámolójának - vagy annak meghatározott részének – benyújtását írja elő.

A törvényi és rendeleti szabályozás nem nevesít semmilyen, a beszámolóból kiemelt mutatószámot, vagy bármilyen mutatót, eredményt, a teljes beszámoló benyújtását írja elő. Ennek megfelelően az alkalmasság megítélése is csak a teljes beszámoló figyelembe vételével történhet meg annál is inkább, mivel a beszámolóból kiemelt egyetlen adat sem alkalmas arra, hogy önmagában a beszámoló összetettségét leképezze, reális képet adjon valamely érintett pénzügyi lehetőségeiről, gazdasági potenciáljáról, a vállalkozás eredményességéről, így a közbeszerzési eljárásban értelmezendő gazdasági alkalmasságáról.

A rendeleti szabályozásban előírt számviteli szabályok szerint elkészített éves beszámoló legalább három részből áll, mindhárom részben más megközelítésből vizsgált adatok kerülnek rögzítésre és csak az azokban foglalt adatok és tények együttes értékelése adhat reális képet az érintett gazdasági szereplőről.

Az éves beszámoló fő részei (forrás: Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése) a mérleg, az eredmény-kimutatás és a kiegészítő melléklet.

A mérleg olyan kétoldalú kimutatás, amely egy adott időpontra vonatkozóan előírt csoportosításban mutatja be a vállalkozás eszközeit és forrásait.

A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére, az abban bekövetkezett változásokra vonatkozó átfogó elemzés a mérlegre épül. E körben alkalmazható az eszközök és források összetételének vizsgálata illetve a különböző mutatószámok alapján történő vizsgálat.

Az eredmény-kimutatás a vállalkozás mérleg szerinti eredményének a levezetését tartalmazza, az eredményre ható főbb tényezőket, a mérleg szerinti eredmény kialakulását mutatja be. Megállapítható belőle, hogy melyek az eredményt előidéző fő tényezők, az adózás előtti eredmény hogyan oszlik meg a tulajdonosok (osztalék) az állami költségvetés (társasági adó) és a vállalkozásnál maradó rész között, továbbá a jövedelmezőségi szempontból támpontul szolgálhat a jövőbeni döntésekhez.

A gazdasági hatékonyság elemzése – mely a beszámoló specifikumából eredően egy adott időszakra, általában egy évre vonatkozik - az eredmény-kimutatás alapján valósul meg. Ennek során arra ad választ az elemzés, hogy vállalkozás

adott időszakban felhasznált, rendelkezésre álló erőforrásai mekkora eredmény elérését teszik lehetővé.

A vállalkozások működésének alapkövetelménye az is, hogy jövedelmező gazdálkodást folytasson, mert az eredményes gazdálkodás biztosítja a tulajdonosoknak az osztalékot, mint elvárást, illetve teremti meg a bővülő működés feltételeit, az erőforrások beszerzését, a fejlesztési lehetőségeket.

A vállalkozás eredménye a legkomplexebb mutatója a beszámolóval érintett időszak gazdálkodásának. Az eredmény a mérlegben, mint a vállalkozási vagyon gyarapodása vagy csökkenése jelenik meg, ez a mérleg szerinti eredmény.

A kiegészítő melléklet célja a vállalkozásról olyan információk rendszerbe foglalt közlése, amellyel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a beszámolót tanulmányozó megbízható, valós képet tudjon formálni a vállalkozás jelenlegi és részben jövőbeni vagyoni-pénzügyi helyzetéről. A kiegészítő melléklet meghatározó részét a mérleghez és az eredmény-kimutatáshoz nyújtott információk adják.

A fentiek alapján látható, hogy a beszámolóból kiragadott egyes mutatók, mutatószámok, eredményadatok tágabban értelmezve nem adnak valós képet az adott vállalkozás vagyoni – pénzügyi - gazdálkodási-eredményességi tényeiről, körülményeiről, azaz azok alapján nem dönthető el a közbeszerzési eljárásban ajánlatot, részvételi jelentkezést benyújtó ajánlattevő arra való alkalmassága, hogy a pénzügyi – gazdasági - eredményességi lehetőségei alapján alkalmas-e illetve képes-e az adott közbeszerzési szerződés teljesítésére.

A Döntőbizottság megvizsgálta ajánlatkérő előírásait a tekintetben is, hogy jelen esetben milyen mértékű előfinanszírozás válik szükségessé. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlattevők jogosultak 10 millió forint előleg igénybevételére, továbbá rész-számlák kiállítására, amely részszámlák a szerződött érték 10-15%-át tehetik ki.

A Döntőbizottság álláspontja az, hogy jelen esetben a rész-számlázás, valamint az előleg igénybevételére figyelemmel a relatív kis értékű beruházás (becsült érték:445.081.122.-Ft) megvalósítása számottevő előfinanszírozást nem igényel, így az előírt mutatók nélkül is megítélhető a teljesítéshez szükséges pénzügyi-gazdasági helyzet a mérleg szerinti eredmény, a sorbanállásra és az árbevételre vonatkozó adatok alapján.

A fentiek szerint az alkalmassági követelmények alapján az ajánlatkérő pénzügyi és gazdasági előírásainak együttesen és összességében történő vizsgálata alapján a Döntőbizottság a kezdeményezésnek helyt adott és

megállapította, hogy az együttes ajánlatkérői előírás a beszerzéssel kapcsolatos szerződésteljesítéshez képest túlzott mértékű, ezért ajánlatkérő megsértette a Kbt. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 55. § (3) bekezdését.

A Döntőbizottság a fentiekben részletezett indokok alapján alaposnak találta a hivatalbóli kezdeményezést, így a Kbt. 134. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva, a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontja alapján a jogsértés megtörténtét állapította meg.

A Kbt. 152. § (5) bekezdése alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása vagy a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési eljárásban történő részvételtől eltiltása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét - így különösen a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időt, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat - veszi figyelembe. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. Az eltiltásra vonatkozó döntés kérdésében a külön jogszabályban foglaltakat is figyelembe kell venni.

A (6) bekezdés kimondja, hogy a bírság mértékét a Kormány rendeletben szabályozza.

A Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés szerint, ha Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 152. § (3) bekezdés e) pontja alapján bírságot szab ki, a bírság összege – a Kbt. 152. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével – a közbeszerzés becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb tíz százaléka.

A Döntőbizottság a bírság kiszabását indokoltnak tartotta arra figyelemmel, hogy az ajánlatkérő súlyos jogsértést követett el azzal, hogy a gazdasági alkalmasság feltételét jogsértően határozta meg, amely alkalmas lehetett potenciális ajánlattevő elzárására a közbeszerzési eljárásban való részvételtől.

A Döntőbizottság mérlegelése során figyelembe vette az eljárás becsült értékét, valamint azt, hogy az eljárás eredményére gyakorolt befolyás nem állapítható

meg, továbbá arra is figyelemmel volt, hogy a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között hosszú idő telt el. A Döntőbizottság azt is figyelembe vette, hogy a beszerzés támogatásból valósult meg, így a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat.

A Döntőbizottság figyelembe vette azt is, hogy az ajánlatkérő a törvényben meghatározott jogai gyakorlásán és kötelezettségei teljesítésén túlmenően együttműködő magatartást nem tanúsított, továbbá azt is, hogy az ajánlatkérővel szemben korábban jogsértés és bírság nem került megállapításra, illetve kiszabásra.

A Döntőbizottság a Kbt. 134. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 72. § (1) bekezdés de) pontja szerint rendelkezett a költségek viseléséről.

A határozat bírósági felülvizsgálatát a Kbt. 157. §-a biztosítja.

A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat bírósági felülvizsgálatára - mivel az ajánlatkérő székhelye Fejér megyében található - a Pp. 326. § (14) bekezdés b) pontja alapján a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az illetékes.

A Kbt. 161. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel hívta fel a Döntőbizottság a felek figyelmét arra, hogy amennyiben nem tárgyaláson kívül kívánják a határozat bírósági felülvizsgálatát, akkor a tárgyalás tartását a keresetlevélben kell kérni.

B u d a p e s t, 2016. április 22.

Dr. Telek Katalin sk.
közbeszerzési biztos

Söpkéz Gusztávné sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Jánosi Bálint sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné

Kapják:

1. Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárságának Jogi és Felülvizsgálati Főosztály (1051 Budapest, József Nádor tér 2-4.)
2. Csór Község Önkormányzata (8041 Csór, Fő tér 10.)
3. Duviép 2000 Építőipari és Szolgáltató Kft. (8000 Székesfehérvár, Bakony u. 6.)
4. Barnes-Bau Kft. (8000 Székesfehérvár, Móri út 90.)
5. BITT Vízgazdálkodási Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (7400 Kaposvár, Guba S. u. 87.)
6. RADÁK Építőipari és Szolgáltató Kft. (7530 Kadarkút, Fő u. 26.)
7. VÁÉPSZER Magas- és Mélyépítő Kft. (7400 Kaposvár, Ibolya u. 63.)
8. Szekszárd-Paksi Vízgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. (7100 Szekszárd, Bogyiszlói út 1.)
9. BAU-TEAM Építőipari és Vállalkozási Kft. (7130 Tolna, Béri Balogh Á. u. 36.)
10. GEOTECHNIKA'84 Víz- és Csatornaépítő Kft. (7171 Sióagárd, Kossuth L. u. 59.)
11. Miniszterelnökség (1357 Budapest, Pf. 6.)
12. Irattár